

ըսկանութիւնն և միմիայն լաւիւնութիւնն
գտած են անոր գործերուն մէջ. տեսակէս
մը որ չափազանցուած է ի հարկէ: Ահա-
բոնեան կու լայ, բայց աւելի կը բողբէ,
ոտքի կը հանէ զսպուած հոգիները. լաւ-
կանութիւնը լոկ տկարութեան և համակամ
ստրկութեան հետեւանը մը պիտի ըլլար
շատ շատ, մինչ ինքը սարսուռ կը պատցնէ
հոգիներէն ներս, կը հրաւիրէ պայքարի,
ազատութեան տենչը կը բացարձարձէ,
կեանքի հրապոյրը կ'արթնցնէ, գաղտնա-
բախտ մը կը գծէ մաքերու առջեւ: Պրա-
կան, ներգործական գաղափարախօսու-
թեան մը գոյութիւնը անժխտելի է հեռու
ւարար իր ըով. ան միայն կրտսրական
արձագանգող մը չէ լոցի ու սղրի, լոկ
գոյրովի երգիչ մը, այլ մանաւանդ նպա-
տակի մը ձկտող առարեալ՝ ազատութեան,
արդարութեան և ճշմարտութեան:

Հայրենիքը ամէն ինչ է իրեն համար,
ու այս ձկտումը կը կազմէ մայր-երակը
իր բոլոր զգայնութիւնները, յայտնուած
զրեթէ ամենաւերեք. հայրենի հողը, կլիման,
հայրենի տիպարները, բնութիւնը, կեան-
քը, ձիւնագագաթ «Մասիս»-ը մանաւանդ
կ'իշխեն իր վրայ և իր գործին մէջ: Ու
այս ձկտումն է որ կու տայ նաեւ զբաւիչ
գեղեցիկութիւն իր գէմքին և իր վիպական
գրականութեան: Ան անձնաւորումն էր
«ազատ ու անկտի» Հայրենիքի, իր
գործին մէջ արտայայտ հայ գիւղը, հայ
հոգին է որ կ'ապրի, և առար համար
ամէնէն հայազգրոջմ գրականութիւնն է Ա-
հարսնեանինը, ինչպէս թուամեանինը:

Հ. ՄԵՍՐՈՊ ԶԱՆԱՇԵԱՆ

(վերջ)

ՄԱՍԻՍԵՐՈՒՆ

Ի՞նչ երգերով գովքն հիւսեմ ձեր երկնասլաց կատարներուն...
Դէմքս ահա՛ կանգնած էք դուք, պահակներու պէս մշտաբնութիւն.
Ձեր ներաշխարհն ե՞րբ, ո՞վ ըրաւ բրնակատուն Մայր-սղրին,
Որ գիւցուց անթիւ դարեր գիւցադուներն հէքեթային...:

Երկին-երկիր ու ծիրանի ծովն երկունքով ծընունդ տըլին
Երբ հըրաբորբ աչքներով Վահագնին հետ, բոցամարմին,
Լուռ վրկաներն եղաք անոր վաղքին, ուրկէ հոյլքն աստղերուն
Բիւրեղացան երկնի վըրայ, զերթ կաթնածիր շաւիղ մ'հետուն...:

Ձեր անքթթիթ ու հըրապայր աչքերուն գէմ, առտու, իրկուն
Մընացին վառ աստուշաններն հին հեթանոս աստուածներուն,
Ու հըրաչքով մ'անոնք յետոյ չիջան յանկարծ, փոշիացան.
Ձեր թոյլատու հայեացքին տակ, ուխտով մը վեհ, յաւերժական...:

Ի՞նչ տաղերով փառքն հիւսեմ ձեր հըրաբարտ, անմերձ կատարներուն,
Ուր դարանիստ ձիւնն ըսպիտակ իր բաշերովն յարածըլուն
Կը մարտնչի կատաղօրէն, որպէսզի միշտ մընայ թաղուն
Գաղտնիքն Ութին՝ լեռնաշխարհի հեռաբընակ ողիներուն...:

Ո՞ր բաց ճամբէն ես յանձնելիմ կատար տանող կածաններուն,
Բարձրանամ վեր, դընեմ պըսակ ձեր ճակտին վէս, չուշանալոյն,
Ու երկրախումբ բարձունքներէ ակնարկս յատած հորիզոնին,
Նոյն խնդութեամբ ես ողջունեմ Հայ-բընաշխարհն եղեմային...:

1945 Յուն. 23

Թ. Ա. ՀՐԱԶԴԱՆ

ԷԶՄԻԱԾՆԻ ԲՈՒՆ ԲԱՐԵԿԵՆԴԱՆԸ

1655 ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ

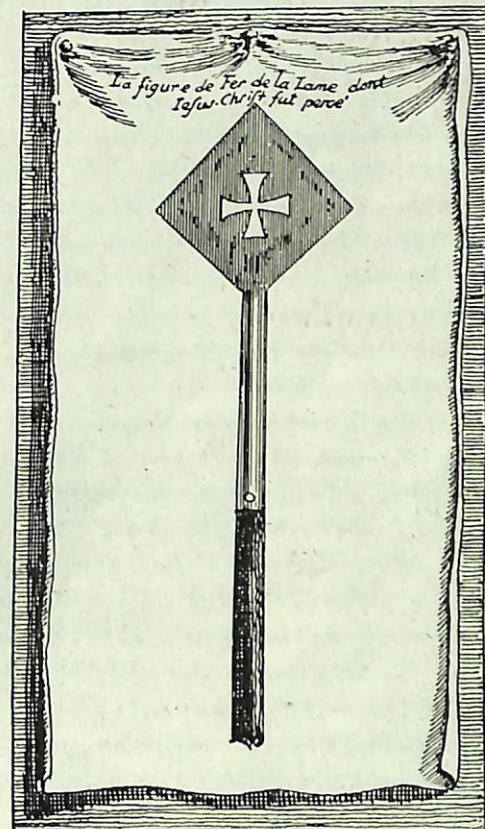
(շար. թ. 3-4, էջ 68)

Բ.

Խոստովունքիս հաւատարիմ զտնուելու
համար՝ նախորդ յօդուածիս շարունակու-
թիւնը պիտի պարունակէ Դավէտնիէի Ա.
Գրքին երրորդ գլխուն թարգմանութիւնը,
որմէ ընթերցողը, վերջնական ծանօթա-
ղրութիւններէս առաջ, պիտի ստանայ 1655
թուականին էջմիածնի Բուն Բարեկենդա-
նին նկարագրութիւնը, անոր Մայր Տա-
ճարին հիմնարկութեան գէմ չարամիտ
Սատանային յարուցած արդեւքներուն հը-
նաւանդ գրոյցը: Այսպէս նաեւ օձերով լի-
ցուն վերապին մէջ Ս. Գրիգոր Լուսաւոր-
չին տասնընորս տարի հրաչքով ապրիլը,
Տրդատ թագաւորին մոլեղնոտ տուփանքը,
Հովսիփեան կոյսերուն անպարտելի դի-
մադրութիւնը եւ անոնց նահատակութիւ-
նը:

Բոլորն ալ Ազաթանդեղոսին պատմածէն
քիչ մը տարբեր, այլ խոկութեան մէջ մի-
եւնոյնը, զոր Դավէտնիէ ճանապարհորդ
Հայ ընկերներէն լսած էր:

Նկատի առնելով հանդիսաւոր այդ օր-
ուան ներկայացումին մասնակցող բարձր-
աստիճան եկեղեցականներուն բազմութիւ-
նը, որ Հայրապետը կը շրջապատէր, անոր
հեղինակաւոր վարչութեան զօրեղ կազմա-
կերպութիւնը, տրամադրած եկամուտներն
ու դրամական միջոցները, էջմիածնի
Հայրապետութեան արդի վիճակը ասկէ ե-
րեք դար առաջուանին հետ բազդատելով,
ընթերցողը դիւրաւ պիտի համոզուի որ
Մահմետական արքաներուն տիրապետու-
թեան ներքեւ էջմիածնի հայրապետական

Պատկերութիւն «Գեղարդին», կատարուած
Դավէտնիէն:

գահը աւելի նուազ կրած է եւ նուազա-
ցած, քան թէ քրիստոնեայ վեհապետնե-
րու եւ անոնց յաջորդող ժամանակամիջո-
ցին:

Անժխտելի եւ ցաւալի այս իրականու-
թեան յանդիման պահ մը խորհրդածելէն
յետոյ, անցնի՛նք վերոյիշեալ Գ. գլխուն,
որուն նախորդին մէջ Դավէտնիէ կը պատմէ